

Sag C-498/03

Kingscrest Associates Ltd

og

Montecello Ltd

mod

Commissioners of Customs & Excise

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af VAT and Duties Tribunal, London)

»Sjette momsdirektiv – artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h) – afgiftsfritagne transaktioner – ydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring – ydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge – ydelser, som præsteres af andre organer end offentligretlige, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter – virksomhed, der drives med gevinst for øje – begrebet almennyttig karakter«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat D. Ruiz-Jarabo Colomer fremsat den 22. februar 2005

Domstolens dom (Tredje Afdeling) af 26. maj 2005

Sammendrag af dom

1. *Fiskale bestemmelser – harmonisering af lovgivningerne – omsætningsafgifter – det fælles merværdiafgiftssystem – fritagelser i henhold til sjette direktiv – fritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge, som præsteres af offentligretlige organer eller af andre organer, der er anerkendt som foretagender af almennyttig karakter – ordet »charitable« i den engelske version – fortolkningskriterier – hensyntagen til de forskellige sprogversioner*

[Rådets direktiv 77/388, art. 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h)]

2. *Fiskale bestemmelser – harmonisering af lovgivningerne – omsætningsafgifter – det fælles merværdiafgiftssystem – fritagelser i henhold til sjette direktiv – fritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge, som præsteres af offentligretlige organer eller af andre organer, der er anerkendt som foretagender af almennyttig karakter – begrebet »organer, der er anerkendt som foretagender af almennyttig karakter« – private virksomheder, der drives med gevinst for øje — omfattet*

[Rådets direktiv 77/388, art. 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h)]

3. *Fiskale bestemmelser – harmonisering af lovgivningerne – omsætningsafgifter – det fælles merværdiafgiftssystem – fritagelser i henhold til sjette direktiv – fritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge, som præsteres af offentligretlige organer eller af andre organer, der er anerkendt som foretagender af almennyttig karakter – de nationale myndigheders skønsmæssige for så vidt angår anerkendelsen af den almennyttige karakter – de nationale domstoles kontrol – grænser*

[Rådets direktiv 77/388, art. 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h)]

1. Ordet »charitable« i den engelske version af artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i sjette direktiv 77/388 om merværdiafgiftsfritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge er et selvstændigt fællesskabsretligt begreb, der skal fortolkes under hensyntagen til samtlige sprogversioner af direktivet. Det kan ikke afhænge af en bestemt transaktions betegnelse i national ret, om den skal pålægges merværdiafgift eller fritages. Endelig udelukker nødvendigheden af en ensartet fortolkning af fællesskabsdirektiverne, at en bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret, idet det nævnte hensyn tværtimod kræver, at ordlyden fortolkes og anvendes på baggrund af versionerne på de andre officielle sprog.

(jf. præmis 25-27 og domskonkl. 1)

2. Artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i sjette direktiv 77/388 om merværdiafgiftsfritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge skal fortolkes således, at begrebet »organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, ikke udelukker private virksomheder, der drives med gevinst for øje.

Når fællesskabslovgiver som i stk. 1, litra g) og h), i denne artikel 13, punkt A, ikke udtrykkeligt har gjort indrømmelse af de pågældende fritagelser betinget af, at der ikke arbejdes med gevinst for øje, kan den omstændighed, at der arbejdes med gevinst for øje, ikke udelukke indrømmelse af disse fritagelser. Desuden ville princippet om afgiftsneutralitet blive tilsidesat, hvis de sociale ydelser, der er omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), blev behandlet forskelligt med hensyn til merværdiafgiften i forhold til, om de institutioner, der leverede dem, blev drevet med gevinst for øje eller ej, når den nationale lovgiver ikke har underlagt fritagelsen den betingelse, at de pågældende organer ikke har til formål systematisk at søge vinding, i henhold til artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led.

(jf. præmis 40, 42 og 47 samt domskonkl. 2)

3. Artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i sjette direktiv 77/388 om merværdiafgiftsfritagelse for tjenesteydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring og for tjenesteydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge giver medlemsstaterne en skønsmæssig beføjelse til at anerkende visse organer, der ikke er offentligretlige, som foretagender af almennyttig karakter. Det påhviler imidlertid de nationale domstole at afgøre, bl.a. i betragtning af ligebehandlingsprincippet og princippet om afgiftsneutralitet og under hensyntagen til indholdet af de pågældende tjenesteydelser samt til vilkårene for deres levering, om anerkendelsen af en privat virksomhed, der drives med gevinst for øje, som et foretagende af almennyttig karakter for så vidt angår fritagelserne i disse bestemmelser, går ud over den skønsmæssige beføjelse, medlemsstaterne er tildelt ved denne bestemmelse med hensyn til en sådan anerkendelse.

(jf. præmis 51 og 58 samt domskonkl. 3)

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

26. maj 2005 (*)

»Sjette momsdirektiv – artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h) – afgiftsfritagne transaktioner – ydelser med nær tilknytning til social bistand og social sikring – ydelser med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge – ydelser, som præsteres af andre organer end offentligretlige, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter – virksomhed, der drives med gevinst for øje – begrebet almennyttig karakter«

I sag C-498/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af VAT and Duties Tribunal, London (Det Forenede Kongerige), ved afgørelse af 10. juni 2003, indgået til Domstolen den 26. november 2003, i sagen:

Kingscrest Associates Ltd

Montecello Ltd

mod

Commissioners of Customs & Excise,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Borg Barthet, A. La Pergola, J. Malenovský og A. Ó Caoimh (refererende dommer),

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. januar 2005,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Kingscrest Associates Ltd og Montecello Ltd ved barrister A. Hitchmough for solicitor C. Mainprice

– Det Forenede Kongerige ved K. Manji og C. White, som befuldmægtigede, bistået af N. Paines, QC, og barrister P. Mantle

– Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Lyal, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 22. februar 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1, herefter »sjette direktiv«).

2 Anmodningen er blevet forelagt under en sag anlagt af Kingscrest Associates Ltd og Montecello Ltd mod Commissioners of Customs & Excise (herefter »Commissioners«), de kompetente myndigheder i Det Forenede Kongerige med hensyn til merværdiafgift (herefter »moms«), angående momsfrigivelse for ydelser leveret af Kingscrest Residential Care Homes (herefter »Kingscrest«), der er et personselskab (»partnership«), oprettet af sagsøgerne i hovedsagen med henblik på at drive døgninstitutioner i Det Forenede Kongerige, idet ydelserne efter sagsøgernes opfattelse burde være momspligtige.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, bestemmer:

»Med forbehold af andre fællesskabsbestemmelser fritager medlemsstaterne på betingelser, som de fastsætter for at sikre en korrekt og enkel anvendelse af nedennævnte fritagelser, og med henblik på at forhindre enhver mulig form for svig, unddragelse og misbrug:

[...]

g) tjenesteydelser og levering af goder med nær tilknytning til social bistand og social sikring, herunder sådanne, som præsteres af alderdomshjem, af offentligretlige organer eller af andre organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter [»recognized as charitable«]

h) tjenesteydelser og levering af goder med nær tilknytning til beskyttelse af børn og unge, som præsteres af offentligretlige organer eller andre organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter [»recognized as charitable«]

[...]«

4 Sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, foreskriver:

»2. a) Medlemsstaterne kan for så vidt angår andre organer end offentligretlige i hvert enkelt tilfælde gøre meddelelse af enhver af de i stk. 1, litra b), g), h), i), l), m) og n), fastsatte fritagelser betinget af, at en eller flere af følgende forudsætninger er opfyldt:

– De pågældende organer må ikke have til formål systematisk at søge vinding, hvorfor et eventuelt overskud aldrig må uddeles, men skal anvendes til opretholdelse eller forbedring af ydelserne.

[...]«

De nationale bestemmelser

Lovgivningen om registrering af personer, der driver døgninstitutioner

5 Før den 1. april 2002 var de kompetente stedlige myndigheders registrering af døgninstitutioner for voksne reguleret ved lov af 1984 om anerkendte døgninstitutioner (Registered Homes Act 1984) og registrering af døgninstitutioner for børn ved lov af 1989 om beskyttelse af børn (Children Act 1989). Siden den 1. april 2002 er det i henhold til lov af 2000 om standarder for omsorg (Care Standards Act 2000) National Care Standards Commission, der foretager registrering af personer og organer, der driver disse døgninstitutioner.

6 Care Standards Act 2000 definerer et »børnehjem« som en institution, der tilbyder ophold og forsorg udelukkende eller hovedsagelig for børn. Loven definerer et »forsorgshjem« som en institution, der yder ophold og sygepleje eller personlig pleje til personer, der er eller har været syge, er eller har været sindslidende, er handicappede eller svagelige eller er eller har været afhængige af alkohol eller narkotika.

7 I medfør af Care Standards Act 2000 skal personer eller organer, der driver børnehjem eller forsorgshjem, registreres af National Care Standards Commission. National Care Standards Commission må kun imødekomme en ansøgning om registrering, hvis det findes godtgjort, at kravene i medfør af lovgivningen vil blive opfyldt. En registrering kan efterfølgende bl.a. annulleres, hvis ansøgeren ifalder strafansvar for en overtrædelse af Care Standards Act 2000, af Registered Homes Act 1984 eller af Children Act 1989, eller hvis institutionen ikke er blevet drevet i overensstemmelse med kravene i Care Standards Act 2000 eller anden relevant lovgivning.

8 National Care Standards Commission kan når som helst forlange at få oplysninger om en institution eller foretage inspektion på stedet og i den forbindelse gennemgå eller borttage dokumenter, gennemføre fortrolige samtaler med personale og med beboere, forudsat at den har sidstnævntes samtykke.

9 Care Standards Act 2000 bemyndiger de nationale myndigheder til at udstede forskrifter om yderligere relevante krav eller til at offentliggøre erklæringer om nationale minimumsstandarder for disse institutioner.

Momslovgivningen

10 I henhold til lov af 1994 om moms (Value Added Tax Act 1994, herefter »momsloven«) kan tjenesteydelser af social karakter momsfrtages.

11 Før den 21. marts 2002 var alene tjenesteydelser af social karakter, der uden økonomisk vinding for øje blev udført af en »charity« eller et offentligt organ, momsfrtaget i henhold til momslovens schedule 9, gruppe 7, nr. 9.

12 I henhold til national ret skal en »charity« oprettes udelukkende med henblik på at forfølge velgørende formål og kan derfor ikke drives med gevinst for øje.

13 Momslovens schedule 9, gruppe 7, nr. 9, som ændret ved bekendtgørelse vedrørende moms med hensyn til social- og sundhedssektoren (Value Added Tax (Health and Welfare) Order 2002 (SI 2002/762), herefter »momsloven i dens ændrede affattelse«), fritager »[t]jenesteydelser af social karakter og goder leveret i forbindelse hermed udført af

a) en »charity«

b) statskontrollerede private institutioner med socialt formål

c) offentligretlige organer«.

14 I henhold til bemærkning 6 til gruppe 7 i momsloven i dens ændrede affattelse er de tjenesteydelser af social karakter, der er omfattet af fritagelsen, defineret som tjenesteydelser, der står i direkte forbindelse med forsorg, behandling eller vejledning med henblik på at fremme ældre, syge, kriseramte eller handicappede personers fysiske eller psykiske velfærd og forsorg af børn og unge.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Sagsøgerne i hovedsagen indgik aftale om at stifte personselskabet Kingscrest med henblik på at drive døgninstitutioner i Det Forenede Kongerige. Kingscrest drives med gevinst for øje og er ikke en »charity« efter national ret. Selskabet driver fire døgninstitutioner, som alle tidligere var registreret af de kompetente stedlige myndigheder i henhold til Registered Homes Act 1984 eller Children Act 1989 og nu er registreret i henhold til Care Standards Act 2000.

16 Der er ifølge forelæggelseskendelsen enighed mellem parterne om, at Kingscrest leverer »tjenesteydelser af social karakter« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i momslovens schedule 9, gruppe 7, nr. 9, i dens ændrede affattelse, og at selskabet er en statskontrolleret privat institution med socialt formål i samme bestemmelses forstand.

17 Indtil den 21. marts 2002 var ydelser leveret af Kingscrest momspligtige. Fra den dag er ydelserne fritaget ved afgørelse fra Commissioners med den begrundelse, at selskabet på denne dato ophørte med at udføre afgiftspligtige transaktioner i overensstemmelse med schedule 9, gruppe 7, nr. 9.

18 Sagsøgerne i hovedsagen har anlagt sag til prøvelse af Commissioners afgørelse med den begrundelse, at momslovens schedule 9, gruppe 7, nr. 9, i dens ændrede affattelse ikke er forenelig med sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h). Den nationale lovgivning går med indførelsen af begrebet »en statskontrolleret privat institution med socialt formål« ud over, hvad der er tilladt i henhold til sjette direktiv.

19 Commissioners har anført, at udtrykket »charitable« i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), henviser til et fællesskabsretligt begreb, der ikke har den samme betydning som »charitable« i national ret. »[O]rganer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter [»recognized as charitable«]« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i denne bestemmelse, kan omfatte foretagender, der er registreret i henhold til Registered Homes Act 1984, Children Act 1989 eller Care Standards Act 2000.

20 VAT and Duties Tribunal, London, har på denne baggrund udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er det tilladt at benytte andre sprogversioner af [...] sjette direktiv [...] til at fastlægge betydningen af ordet »charitable« i [den engelske version af] artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), eller skal ordet have den samme betydning som i national ret?

2) Hvis [sjette direktivs] artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), skal fortolkes således, at de finder anvendelse på foretagender, der er anerkendt som værende af social karakter, skal den da fortolkes således, at den finder anvendelse på virksomheder, der drives med økonomisk vinding for øje, som selskabet [Kingscrest]?

3) Skal [sjette direktivs] artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), fortolkes således, at den giver medlemsstaterne en skønsbeføjelse til, for så vidt angår denne bestemmelse, at anerkende et

foretagende, der er registreret i henhold til Care Standards Act 2000 (eller Registered Homes Act 1984 eller Children Act 1989), men som ikke er et offentligt organ og ikke har status som en »charity« i henhold til den pågældende medlemsstats nationale ret?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

21 Den forelæggende ret ønsker med det første spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om ordet »charitable« i den engelske version af sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), skal gives en selvstændig definition i forhold til definitionen i henhold til national ret, og om der ved fortolkningen af dette ord i givet fald skal tages hensyn til samtlige sprogversioner af sjette direktiv.

22 Herved bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at fritagelserne i sjette direktivs artikel 13 er selvstændige fællesskabsretlige begreber, hvorfor de må underlægges en fællesskabsdefinition (jf. dom af 12.9.2000, sag C-358/97, Kommissionen mod Irland, Sml. I, s. 6301, præmis 51, af 12.6.2003, sag C-275/01, Sinclair Collis, Sml. I, s. 5965, præmis 22, og af 18.11.2004, sag C-284/03, Temco Europe, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 16).

23 Dette må også gælde for de særlige betingelser, der skal være opfyldt for meddelelse af disse fritagelser, og navnlig de betingelser vedrørende de egenskaber eller den stilling, den erhvervsdrivende, der præsterer de af fritagelsen dækkede tjenesteydelser, skal opfylde (dom af 11.8.1995, sag C-453/93, Bulthuis-Griffioen, Sml. I, s. 2341, præmis 18).

24 Som Domstolen allerede har fastslået, kan betingelserne for fritagelser, uanset at medlemsstaterne ifølge sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, skal fastsætte disse betingelser for at sikre en korrekt og enkel anvendelse og forhindre enhver mulig form for svig, unddragelse og misbrug, ikke angå fastlæggelsen af indholdet af de fastsatte fritagelser (dom af 20.6.2002, sag C-287/00, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 5811, præmis 50).

25 Under denne synsvinkel kan det ikke afhænge af en bestemt transaktionsbetegnelse i national ret, om den skal pålægges moms eller fritages (jf. dom af 11.1.2001, sag C-76/99, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 249, præmis 26, og af 16.1.2003, sag C-315/00, Maierhofer, Sml. I, s. 563, præmis 26).

26 Det bemærkes endelig, at ifølge fast retspraksis udelukker nødvendigheden af en ensartet fortolkning af fællesskabsdirektiverne, at en bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret, idet det nævnte hensyn tværtimod kræver, at ordlyden fortolkes og anvendes på baggrund af versionerne på de andre officielle sprog (dom af 2.4.1998, sag C-296/95, EMU Tabac m.fl., Sml. I, s. 1605, præmis 36, og af 17.6.1998, sag C-321/96, Mecklenbourg, Sml. I, s. 3809, præmis 29).

27 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at ordet »charitable« i den engelske version af sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), er et selvstændigt fællesskabsretligt begreb, der skal fortolkes under hensyntagen til samtlige sprogversioner af direktivet.

Om det andet spørgsmål

28 Den forelæggende ret ønsker med det andet spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om begrebet »organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), kan finde anvendelse på private virksomheder, der drives med gevinst for øje.

29 Det bemærkes, at de fritagelser, som er fastsat i sjette direktivs artikel 13, i henhold til Domstolens praksis skal fortolkes strengt, da de er undtagelser fra det almindelige princip,

hvorefter moms opkræves af enhver tjenesteydelse, der udføres mod vederlag af en afgiftspligtig person (jf. bl.a. dommen i sagen Kommissionen mod Tyskland, præmis 43, dom af 20.11.2003, sag C-8/01, Taksatorringen, Sml. I, s. 13711, præmis 36, og Temco Europe-dommen, præmis 17). Fortolkningen af de ord, der anvendes i denne bestemmelse, skal imidlertid være forenelig med de formål, der forfølges med fritagelserne, og overholde kravene i afgiftsneutralitetsprincippet, der er uadskilleligt forbundet med det fælles momssystem (dom af 6.11.2003, sag C-45/01, Dornier, Sml. I, s. 12911, præmis 42).

30 Hvad for det første angår de formål, der forfølges med fritagelserne i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), fremgår det af denne bestemmelse, at disse fritagelser ved at sikre en mere fordelagtig momsmæssig behandling af visse tjenesteydelser af almen interesse, der foretages inden for den sociale sektor, har til formål at nedbringe udgifterne til disse tjenesteydelser og således gøre disse mere tilgængelige for de borgere, der vil kunne modtage dem.

31 Under hensyn til dette formål bemærkes, dels at en virksomheds kommercielle karakter ikke, for så vidt angår sjette direktivs artikel 13, punkt A, udelukker, at den har karakter af en virksomhed af almen interesse (dom af 3.4.2003, sag C-144/00, Hoffmann, Sml. I, s. 2921, præmis 38).

32 Dels bemærkes, at begrebet »organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), ikke skal fortolkes særligt snævert (jf. i denne retning Dornier-dommen, præmis 48).

33 Det bemærkes, at bortset fra den danske og den svenske version af denne bestemmelse, der i det væsentlige henviser til forfølgelsen af en almen interesse, er der ingen af de øvrige sprogversioner af bestemmelsen, der begrænser indrømmelsen af de der fastsatte fritagelser til institutioner, der ikke drives med gevinst for øje.

34 Ifølge en fortolkning med udgangspunkt i ordlyden af disse øvrige versioner af sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), er det tilstrækkeligt for at være omfattet af fritagelsen, at to betingelser er opfyldt, nemlig for det første, at det enten drejer sig om tjenesteydelser med tilknytning til enten social bistand og social sikring eller til beskyttelse af børn og unge, og for det andet, at ydelserne præsteres af offentligretlige organer eller andre organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender, der i det væsentlige er af almennyttig karakter.

35 Ordet »organ« er i princippet tilstrækkeligt vidt til også at omfatte private virksomheder, der drives med gevinst for øje (jf. i denne retning dom af 7.9.1999, sag C-216/97, Gregg, Sml. I, s. 4947, præmis 17, og Hoffmann-dommen, præmis 24).

36 Det bemærkes, at Domstolen allerede med hensyn til en privat virksomhed, der drives med gevinst for øje, har fastslået, at udtrykket »andre organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g), ikke udelukker fysiske personer, der driver en »virksomhed«, fra afgiftsfritagelsen (jf. Gregg-dommen, præmis 21).

37 Det bemærkes desuden – således som Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og Det Forenede Kongerige med rette har gjort gældende – at når fællesskabslovgiver har haft til hensigt at forbeholde indrømmelse af de fritagelser, der er fastsat i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, for visse institutioner, der ikke arbejder med gevinst for øje, eller ikke har kommerciel karakter, har fællesskabslovgiver angivet dette udtrykkeligt, således som det fremgår af bestemmelsens litra l), m) og q).

38 Endelig bemærkes, at sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led, der er en fakultativ betingelse, som medlemsstaterne frit kan kræve supplerende opfyldt som betingelse for indrømmelse af visse fritagelser nævnt i direktivets artikel 13, punkt A, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 21.3.2002, sag C-267/00, Zoological Society, Sml. I, s. 3353, præmis 16), bemyndiger, men ikke forpligter medlemsstaterne til at forbeholde indrømmelse af de bl.a. i litra g) og h) i nævnte stk. 1 fastsatte fritagelser for andre organer end offentligretlige, der ikke har til formål systematisk at søge vinding (Hoffmann-dommen, præmis 38).

39 Den betingelse, som er fastsat i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led, om, at der ikke systematisk må søges vinding, er, som Domstolen allerede har fastslået, i det væsentlige sammenfaldende med den betingelse, som er indeholdt i direktivets artikel 13, punkt A, stk. 1, litra m), om, at organet ikke arbejder med gevinst for øje (dom af 21.3.2002, sag C-174/00, Kennemer Golf, Sml. I, s. 3293, præmis 33).

40 Det må på dette grundlag for ikke at fratage sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led, ethvert indhold, nødvendigvis anerkendes, at når fællesskabslovgiver som i stk. 1, litra g) og h), i denne artikel 13, punkt A, ikke udtrykkeligt har gjort indrømmelse af de pågældende fritagelser betinget af, at der ikke arbejdes med gevinst for øje, kan den omstændighed, at der arbejdes med gevinst for øje, ikke udelukke indrømmelse af disse fritagelser (jf. i denne retning Kennemer Golf-dommen, præmis 34, og Hoffmann-dommen, præmis 38).

41 Hvad for det andet angår princippet om afgiftsneutralitet bemærkes, at dette princip bl.a. er til hinder for, at sammenlignelige tjenesteydelser, som konkurrerer indbyrdes, behandles forskelligt med hensyn til momsen (jf. i denne retning dom af 10.9.2002, sag C-141/00, Kügler, Sml. I, s. 6833, præmis 30, og af 23.10.2003, sag C-109/02, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 12691, præmis 20).

42 Det bemærkes, at dette princip, således som generaladvokaten har anført i punkt 29 i forslaget til afgørelse, ville blive tilsidesat, hvis de sociale ydelser, der er omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), blev behandlet forskelligt med hensyn til momsen, i forhold til, om de institutioner, der leverede dem, blev drevet med gevinst for øje eller ej, når den nationale lovgiver ikke har underlagt fritagelsen de betingelser, der er fastsat i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led.

43 Af disse grunde fremgår i det hele, at drift med gevinst for øje ikke kan udelukke indrømmelse af fritagelserne i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h).

44 Dette ændres ikke af den omstændighed, at sagsøgerne i hovedsagen, fordi de drives med gevinst for øje, ikke har status af »charity« efter national ret, selv om den engelske version af sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), forbeholder de der omhandlede fritagelser for organer, der er anerkendt som »charitable«. Som det fremgår af besvarelsen af det første spørgsmål, er begreberne i sjette direktiv selvstændige fællesskabsretlige begreber og ikke nationalretlige begreber.

45 Da sagsøgerne i hovedsagen er organer, der er anerkendt som foretagender af almennyttig karakter i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), er de derfor omfattet af fritagelserne i denne bestemmelse, uanset at de drives med gevinst for øje og således ikke har status af »charity« i henhold til national ret.

46 Herved bemærkes, at sagsøgerne i hovedsagen under retsmødet selv har anerkendt, at drift med gevinst for øje, selv om det udgør et relevant kriterium, hvortil der skal tages hensyn ved afgørelsen af, om et organ er af almennyttig karakter i bestemmelsens forstand, ikke i alle tilfælde

udelukker en sådan karakter.

47 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at begrebet »organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), ikke udelukker private virksomheder, der drives med gevinst for øje.

Om det tredje spørgsmål

48 Den forelæggende ret ønsker med det tredje spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om medlemsstaterne har en skønsbeføjelse til at anerkende en virksomhed, der drives med gevinst for øje og ikke har status som en »charity« i henhold til national ret, som et foretagende af almennyttig karakter for så vidt angår sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h).

49 Det bemærkes indledningsvis, at sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), ikke præciserer betingelserne og vilkårene for anerkendelse af andre organer end offentligretlige organer som foretagender af almennyttig karakter. Det er således principielt i hver medlemsstats nationale ret, at reglerne for, hvornår en sådan anerkendelse kan meddeles sådanne institutioner, skal fastsættes (jf. i denne retning Dornier-dommen, præmis 64).

50 Vedtagelsen af nationale regler på området er i øvrigt fastsat i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), hvorefter »[m]edlemsstaterne for så vidt angår andre organer end offentligretlige i hvert enkelt tilfælde [kan] gøre meddelelse af enhver af de i stk. 1, litra [...] g), h), [...] fastsatte fritagelser betinget af, at en eller flere af« de forudsætninger, der er nævnt i det følgende i bestemmelsen, er opfyldt (jf. i denne retning Dornier-dommen, præmis 65).

51 Heraf følger, at sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h) – som Domstolen allerede har fastslået med hensyn til den første af disse bestemmelser (jf. Kügler-dommen, præmis 54) – giver medlemsstaterne en skønsbeføjelse til at anerkende visse organer, der ikke er offentligretlige, som foretagender af almennyttig karakter.

52 Det fremgår imidlertid også af retspraksis, at når en afgiftspligtig person anfægter anerkendelsen af organet som et foretagende af almennyttig karakter, påhviler det de nationale retter at undersøge, om de kompetente myndigheder har overholdt grænserne for den skønsbeføjelse, der er tildelt ved sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), og herved har anvendt de fællesskabsretlige principper, navnlig ligebehandlingsprincippet (jf. i denne retning Kügler-dommen, præmis 56, og Dornier-dommen, præmis 69).

53 Det følger herved af retspraksis, at det påhviler de nationale myndigheder i overensstemmelse med fællesskabsretten og under de nationale retters kontrol at tage hensyn til bl.a., at der findes specifikke bestemmelser – landsdækkende eller regionale, fastsat i lovgivning eller administrativt, vedrørende afgifter eller social sikring – den almene interesse i den berørte afgiftspligtiges virksomhed, at andre afgiftspligtige, der udøver samme virksomhed, allerede har fået en lignende anerkendelse, samt at udgifterne til de omhandlede ydelser eventuelt i stort omfang bæres af sygekasser eller af andre sociale sikringsorganer (jf. Kügler-dommen, præmis 57 og 58, og Dornier-dommen, præmis 72).

54 Det bemærkes desuden, at princippet om afgiftsneutralitet bl.a. er til hinder for, at sammenlignelige tjenesteydelser, som konkurrerer indbyrdes, behandles forskelligt med hensyn til momsen (jf. i denne retning Kügler-dommen, præmis 30, og dommen af 23.10.2003 i sagen Kommissionen mod Tyskland, præmis 20).

55 I hovedsagen påhviler det derfor den forelæggende ret i betragtning af samtlige disse

elementer at afgøre, om anerkendelse af Kingscrest som et foretagende af almennyttig karakter for så vidt angår fritagelserne i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), indebærer en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet i forhold til andre erhvervsdrivende, der leverer de samme ydelser i tilsvarende situationer.

56 Herved bemærkes, at det følger af besvarelsen af det andet spørgsmål, at betingelsen om, at private virksomheder, der drives med gevinst for øje, kan anerkendes som foretagender af almennyttig karakter, ikke går ud over grænserne for den skønsbeføjelse, medlemsstaterne er tildelt ved sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h).

57 Med henblik på at afgøre, om grænserne for denne skønsbeføjelse er blevet overskredet i det foreliggende tilfælde, kan den nationale ret derimod særligt tage hensyn til den omstændighed, at indrømmelse af fritagelserne i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i henhold til momsloven i dens ændrede affattelse gælder for alle organer, der er registreret i henhold til Care Standards Act 2000, samt til den omstændighed, at Care Standards Act 2000 og momsloven i dens ændrede affattelse indeholder specifikke bestemmelser, der ikke blot forbeholder indrømmelse af disse fritagelser for organisationer, der leverer tjenesteydelser af social karakter, hvis indhold er defineret i disse love, men også fastsætter vilkårene for levering af disse ydelser, idet de organer, der leverer disse ydelser, underlægges begrænsninger og de nationale myndigheders kontrol, som med hensyn til registrering, inspektioner og standarder vedrører såvel institutionerne som de personers kvalifikationer, der har bemyndigelse til at drive institutionerne.

58 Det tredje spørgsmål skal derfor besvares med, at det påhviler den nationale ret at afgøre, bl.a. i betragtning af ligebehandlingsprincippet og princippet om afgiftsneutralitet og under hensyntagen til indholdet af de pågældende tjenesteydelser samt til vilkårene for deres levering, om anerkendelsen af en privat virksomhed, der drives med gevinst for øje og derfor ikke har status som en »charity« i henhold til national ret, som et foretagende af almennyttig karakter for så vidt angår fritagelserne i sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), går ud over den skønsbeføjelse, medlemsstaterne er tildelt ved denne bestemmelse med hensyn til en sådan anerkendelse.

Sagens omkostninger

59 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **Ordet »charitable« i den engelske version af artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, er et selvstændigt fællesskabsretligt begreb, der skal fortolkes under hensyntagen til samtlige sprogversioner af direktivet.**
- 2) **Begrebet »organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som foretagender af almennyttig karakter«, i artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i sjette direktiv 77/388 udelukker ikke private virksomheder, der drives med gevinst for øje.**
- 3) **Det påhviler den nationale ret at afgøre, bl.a. i betragtning af ligebehandlingsprincippet og princippet om afgiftsneutralitet og under hensyntagen til indholdet af de pågældende tjenesteydelser samt til vilkårene for deres levering, om anerkendelsen af en privat virksomhed, der drives med gevinst for øje og derfor ikke har status som en »charity« i henhold til national ret, som et foretagende af almennyttig karakter**

for så vidt angår fritagelserne i artikel 13, punkt A, stk. 1, litra g) og h), i sjette direktiv 77/388, går ud over den skønsbeføjelse, medlemsstaterne er tildelt ved denne bestemmelse med hensyn til en sådan anerkendelse.

Underskrifter

* Processprog: engelsk.